

СУСПІЛЬНИЙ ЛАД ПОРТУГАЛІЇ ТА ЙОГО КОМПОНЕНТИ

Баріляк Юрій Ігорович

магістр,

Львівський національний університет імені Івана Франка

Романич Ігор Богданович

кандидат економічних наук,

доцент кафедри цифрової економіки та бізнес-аналітики,

Львівський національний університет імені Івана Франка

Португалія – це країна з величною історією, яка переживала злети й падіння та пододала безліч криз і незгод протягом усього свого існування. Власне історія сформувала у громадян відчуття патріотизму, національної гідності та єдності, що культивується та передається наступним поколінням.

Цінності населення Португалії відображають багатий культурний спадок країни та її сучасні соціальні тенденції. Ключовими цінностями, характерними для португальців є: сім'я, традиції та релігія, соціальна згуртованість, скромність та стриманість, праця та витривалість, повага до природи, гостинність та дружелюбність. Ці цінності відображають як історичні, так і сучасні особливості життя в Португалії, і вони допомагають зрозуміти соціальну та культурну динаміку країни.

Самі ж португальці – доволі відкриті та щирі, прихильно та з теплотою ставляться до інших. Серед населення міжособистісні стосунки переважають над часом та організованістю тому пунктуальність та планування не є пріоритетами. Популярними способами проведення вільного часу є родинні збори, спільні подорожі, приготування їжі, а також різного роду фестивалі та святкування [1]. Усе це вказує на безумовну перевагу сімейно-родинних цінностей у житті пересічного португальця, а сам факт перебування у колективі є необхідністю, проте це не перекреслює особисті потреби та переконання.

Політична система країни розвивалась пліч-о-пліч з цінностями португальців і саме під їх впливом сформувалася у сучасному вигляді. Більшість своєї історії Португалія була прикладом абсолютної монархії, яка трансформувалась на короткий період у конституційну монархію та згодом стала республікою. Країна, яку ми знаємо сьогодні, постала в 1974 році внаслідок Революції гвоздик і остаточно перетворилася у президентську республіку.

У Португалії діє багатопартійна система, проте історично склалося, що основна політична боротьба відбувається між двома партіями –

соціал-демократичною, яка сповідує правоцентристські погляди, та соціалістичною – лівоцентристською. Саме колективістські цінності населення є причиною домінування даних сил у політичному полі країни.

Економічна система Португалії є прикладом змішаної економіки, яка лібералізується й наближається до ринкової, проте демонструє втручання держави в ключових секторах. Відходячи від колоніальної та протекціоністської економіки було знято велику кількість обмежень, що зробило економіку вільнішою. Також великий вплив на економічну систему країни мав і має Європейський Союз. Країна є активним учасником ЄС, використовуючи структурні фонди для розвитку інфраструктури, освіти та інновацій [2].

Основними секторами економіки Португалії є:

- послуги (туризм, фінансові послуги);
- промисловість (автомобілебудування, хімічна та будівельна промисловість, виробництво електроніки);
- сільське господарство (країна є провідним виробником вин, оливкової олії, корку).

Як і будь-яка економічна система, португальська економічна система постає перед властивими їй труднощами. Зовнішній борг Португалії є доволі високим – згідно з даними першого кварталу поточного року обсяг боргу становить 151% від обсягу ВВП, а це у свою чергу робить країну доволі вразливою до зовнішніх збурень [3]. Демографічні проблеми також негативно впливають на стан економіки. Низька народжуваність та старіння населення є довгостроковою проблемою, яка створює навантаження на соціальні програми (до прикладу пенсійна система), котрі активно підтримуються та фінансуються урядом.

Серед можливостей для економічного зростання варто виокремити такі сфери як туризм, технології та відновлювальна енергетика. Наявність привабливих локацій для подорожей, а також властива португальцям гостинність та відкритість є фундаментом для розвитку туризму, який становить значну частку валового внутрішнього продукту. Столиця країни Лісабон став важливим центром технологічних компаній, зокрема стартапів, і ця тенденція продовжує зростати, що вказує на потенціал технологічного сектору Португалії. Також Португалія активно розвиває проекти у сфері відновлюваної енергетики, зокрема вітрової та сонячної енергії, що дозволяє зменшити залежність від викопного палива та поступово мінімізувати екологічну шкоду для стану навколишнього середовища в країні.

Економічна система Португалії є доволі диверсифікованою, що дозволяє уникнути гострої залежності від обмеженої кількості доходів. Вдалий менеджмент з боку уряду дозволяє поступово зменшувати обсяг державного боргу [3], у той же час вплив демографічних проблем пом'якшується завдяки імміграції. Націленість на розвиток в галузях, в

яких спостерігається найбільший економічний потенціал, дозволяє говорити про майбутній приріст валового внутрішнього продукту та збільшення притоку іноземних інвестицій. Інституції Європейського Союзу прогнозує поступове довгострокове зростання економіки країни, що робить Португалію цікавою для спостереження у найближчі роки.

Список використаних джерел:

1. Portugal. Seaside cities at the gates of Europe. Exploring Portuguese Culture. *Сайт компанії AFS-USA*. URL: <https://www.afsusa.org/countries/portugal/>
2. Economy of Portugal. Сайт Енциклопедії Britannica. URL: <https://www.britannica.com/place/Portugal/Economy>
3. Portugal External Debt to GDP. *Сайт сервісу Trading Economics*. URL: <https://tradingeconomics.com/portugal/external-debt-to-gdp>